

Article de setembre 2016:

Quines avantatges té l'escola que treballa amb Filosofia 3/18?

Ara que iniciem el nou curs 2016-2017, volem contribuir a reflexionar sobre el paper de la filosofia en la formació dels infants i joves. Sabem que el professorat de les **Filoscoles** sabeu bé dels valors d'aquesta pràctica i que sovint en constateu alguns beneficis, sigui a la propia aula de filosofia o perquè tenyeix les altres matèries i va penetrant en el tarannà de l'alumnat.

Oxygenats de l'estiu i amb l'empenta del nou curs aprofitarem per fer alguna reflexió que pot ajudar-vos a encarar el curs. Proposem sis aspectes que defineixen força bé el projecte Filosofia 3/18 i que poden servir per repensar la classe de filosofia.

Avalats per distints informes d'avaluació, assenyallem algunes de les avantatges que ofereix una escola que treballa en el projecte Filosofia 3/18:

1. Desvetlla el pensament reflexiu: Els infants aprenen a relacionar-se millor amb el món, amb els altres, i amb si mateixos. La idea de començar a "pensar per si mateixos" i preguntar-se per les grans qüestions que han preocupat la humanitat estimula la seva capacitat reflexiva.
2. Ajuda l'infant o jove a construir la pròpia identitat: L'infant o jove pren consciència de les seves possibilitats reflexives i es descobreix portador d'una dimensió nova. A través del desenvolupament d'un pensament, la confrontació verbal amb els seus companys, el nen pren consciència de la seva activitat cognitiva en el context social.

3. S'afiança el llenguatge: A través d'activitats on el diàleg és la base comunicativa es van afinant les interrelacions. A partir d'un suport inicial l (literatura, narració de contes, pintura, música o cinema) es treballen conceptes, es plantegen qüestions o conflictes de manera que es va generant coneixement a través de l'intercanvi oral. En superar el parlar per l'enraonar ens situa a un estadi qualitatiu remarcable.

4. Exercita el pensament crític, creatiu i curós: En el diàleg filosòfic que s'inscriu dins la *Comunitat de recerca* s'estimula i es propicia el pensament multidimensional caracteritzat per Lipman en Pensament crític, analític i sustentat en criteris; creatiu o projectiu i el curós que facilita l'intercanvi serè i respectuós.

5. Contribueix a formar un "ciudadà reflexiu": Fer filosofia a l'aula significa practicar un diàleg entre iguals amb el suport d'un expert o facilitador que és el professor. Aquestes aules són un assaig general de democràcia. La democràcia exigeix participació i consciència de pluralitat. La filosofia, –ho diu la Unesco–, esdevé un mitjà per educar per a la ciutadania, posa als estudiants en situació de desenvolupar les habilitats dialògiques tan necessàries per a la participació d'una plena ciutadania.

6. Reforça el sentit ètic de respecte als altres.: Fer filosofia a l'aula representa una pràctica educativa de caire ètic. En un diàleg filosòfic no hi ha adversaris o contraris, no es tracta d'una discussió. Aquí trobem socis o col·legues cooperadors. Això no vol dir que estiguem d'acord, però podem estar en un desacord pacífic. Això significa que parlar, dialogar, enraonar amb l'altra representa una mena de prevenció contra la violència i estimula la tolerància. En definitiva esdevé un factor de pau.

Respecte, tolerància, cooperació, etc., són mots que descriuen aquesta pràctica i és que fer filosofia, com ja passava a la Gràcia antiga era exercitar la democràcia: respectar a la persona més enllà de les seves idees. Respectar l'altre és respectar a una persona que té drets, i respectar els drets de l'altra és respectar la seva dignitat.

Per Irene de Puig